

C153 – CUL20

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

12 maart 2009

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Voorlopige niet gecorrigeerde versie

Niet citeren zonder de bron te vermelden

Inhoud

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de uitvoering van het Participatiedecreet	3
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de evaluatie van het crossmediale cultuurbeleid van de VRT	8
Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de stand van zaken van de uitvoering van het Vlaams Sportinfrastructuurplan.....	12
Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verdere evolutie van de Taalunie, en dit in het licht van de algemene taalverloedering.....	16
Met redenen omklede motie	25
Vraag om uitleg van de heer Hans Schoofs tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het gebruik van voedingssupplementen in het wielrennen	25

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de uitvoering van het Participatiedecreet

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, ruim een jaar geleden keurde het parlement het Participatiedecreet goed. Een belangrijk onderdeel van dit decreet gaat over de lokale netwerken en het opstellen van afsprakennota's. Enkele maanden geleden stelde ik u met betrekking tot de toepassing van dat artikel 22 reeds een vraag om uitleg. Ik meldde toen dat slechts 14 procent van alle Vlaamse gemeenten een subsidieaanvraag hadden ingediend in het kader van artikel 22. We vroegen u om de gemeentebesturen beter te informeren over dit deel van het Participatiedecreet.

Nu vernemen we via een schrijven van de VVSG dat er grote bezorgdheid is gerezen over de praktische uitvoering van artikel 22. "Vanuit de 34 gemeenten die zulke afsprakennota onderschreven en hiervoor subsidies zullen ontvangen, vernemen we dat noodzakelijke antwoorden op belangrijke vragen achterwege blijven."

Zo is er blijkbaar sprake – ook in de brief van de VVSG – van de noodzaak aan overname van het Fonds Cultuurparticipatie wanneer er een lokale afsprakennota wordt opgesteld. Op zich is dat geen probleem omdat de werkrelatie tussen deze partners op het terrein goed is. Het verplichtend karakter dat aan deze overname gehecht wordt, is echter niet decretaal verankerd, volgens de VVSG. De vereniging is daarom van mening dat dat niet als eis kan worden gesteld aan de lokale besturen. Immers, zo'n overname confronteert lokale besturen met zowel beleidsvragen als praktische vragen, bijvoorbeeld over privacy en flexibiliteit in terugbetalingssystemen, en over middelenbesteding binnen en buiten de gemeentelijke grenzen. Dergelijke vragen vergen een doordacht debat en instrument als antwoord maar daarvoor ontbreekt de tijd en vooral de technisch-juridische ondersteuning en omkadering, aldus de VVSG.

Daarnaast zijn er ook vragen bij de lokale besturen over budgetverdeling en -verantwoording die niet adequaat beantwoord worden. Zo doet volgens de VVSG de bewering de ronde dat het totale budget in het kader van artikel 22 moet worden verantwoord. Maar de Vlaamse overheid brengt zelf slechts één derde van dat budget aan! Voor de verantwoording van het totale budget moet de gemeente in de meeste gevallen rekening houden met de compilatie van subsidiebronnen en dus van diverse regelgeving, ook dat verhindert een globale verantwoording aan de Vlaamse overheid. Zo moeten de OCMW's de aanwending van de federale middelen voor participatie verantwoorden bij de federale minister van Maatschappelijke Integratie.

De VVSG heeft natuurlijk begrip voor de praktische problemen bij de implementatie van nieuwe regelgeving. Meestal komt men met goodwill en engagement van lokale besturen en van de bevoegde administratie op korte termijn tot oplossingen. Ik hoop dat dat ook nu het geval zal zijn.

De VVSG heeft daarnaast nog vragen in verband met de vzw Dēmos. Het decreet voorziet in de structurele ondersteuning van een steunpunt, en dat is de vzw Dēmos. Inzake participatie

verzorgt Dēmos de realisatie van drie kernopdrachten. De eerste opdracht is de praktijk-, visie- en methodiekontwikkeling. Op basis van een permanente evaluatie, van de behoeften en van een onderzoeksmatige aanpak levert Dēmos een bijdrage aan de ontwikkeling van participatie via onder andere informatie- en discussiemomenten, overlegfora enzovoort. De tweede opdracht is de praktijkondersteuning, en de derde beeldvorming en communicatie.

De VVSG vraagt zich af of Dēmos over alle nodige middelen beschikt om zijn opdracht tot een goed einde te brengen. Beschikt Dēmos bijvoorbeeld over de nodige technisch-juridische expertise om adequaat te antwoorden op de vragen van de lokale besturen? Voor alle duidelijkheid: Dēmos speelt een sleutelrol in het hoofdstuk armoede van het Participatiedecreet, en moet dus over alle mogelijke troeven beschikken om zijn belangrijke opdracht tot een goed einde te brengen. Ik ken de mensen van Dēmos en ik weet dat zij hun uiterste best doen. Die gedrevenheid moet mijns inziens vertaald worden in instrumenten en middelen die kunnen leiden tot een grondige expertiseopbouw. Die expertise is absoluut noodzakelijk voor een goede uitvoering van de ondersteuningsopdracht die door de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid werd aangegaan. Ik refereer aan uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 18 augustus 2008. “Dēmos staat garant voor debat en een kwalitatieve dienstverlening aan kansengroepen, sectoren, overheden en opleidingen. Concreet geeft Dēmos hieraan gestalte via studiedagen, publicaties, vorming en onderzoek.” Het is dus geenszins mijn bedoeling om een steen te smijten naar Dēmos, maar wel om te vragen of zij hun opdracht naar behoren kunnen vervullen.

Wat zijn uw antwoorden op de concrete vragen van de VVSG en de lokale besturen inzake budgetverdeling en -verantwoording en inzake de overname van het Fonds Cultuurparticipatie?

Welke maatregelen zult u treffen om een structureel antwoord te geven op de vragen van de VVSG, meer concreet wat betreft de ondersteuningsopdracht van Dēmos? Zal Dēmos over de nodige middelen kunnen beschikken om haar opdracht te kunnen vervullen?

Welke maatregelen zult u nemen om de lokale besturen die nog niet zijn ingestapt in deze regeling – in het armoedeluik van het Participatiedecreet – te motiveren om alsnog een subsidieaanvraag in te dienen in 2009?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Delva, het hoeft weinig betoog, zeker in deze commissie, dat het Participatiedecreet voor mij een belangrijk, zelfs cruciaal instrument is dat het cultuur-, jeugd- en sportbeleid flankiert en inspireert met belangrijke aanvullende, stimulerende en vernieuwende beleidspraktijk. Dit decreet bevat zeer verschillende instrumenten om deze doelstelling te dienen, met onder meer de decretale verankering van enkele belangrijke instellingen, een projectenregeling voor de participatie van kansengroepen, een beperkt aantal maar zeer doelgerichte proeftuinen, de laagdrempelige vorming, de cultuur- en sportgemeente, het faciliteren van een Vlaamse uitstraling van hobbyclubs en nog meer. De ontwikkeling van lokale netwerken die instaan voor de concrete financiële ondersteuning van mensen in armoede voor wat betreft hun deelname aan sport-, cultuur- en jeugdwerkactiviteiten vormt binnen het Participatiedecreet wellicht een van de meest fragiele onderdelen.

De netwerken steunen op de hypothese dat er op gemeentelijk of intergemeentelijk niveau een hechte synergie kan ontstaan tussen alle actoren die concreet bij armoedebestrijding betrokken zijn, dus zowel het gemeentebestuur via zijn cultuur-, jeugd- en sportdienst, als het OCMW, maar zeker ook de particuliere spelers zoals verenigingen waar armen het woord nemen, het opbouwwerk, het welzijnswerk en anderen. Het is via een werkzame synergie binnen dit lokale netwerk, en dus via de middelen die voor deze heel concrete hulp kunnen worden verzameld, dat men de vragen van mensen en gezinnen in armoede met een financiële ondersteuning kan beantwoorden. Ik ben me daarbij bijzonder bewust dat deze hypothese erg hoge verwachtingen koestert naar alle betrokkenen: overheden en particuliere spelers, maar ook plaatselijke en Vlaamse betrokkenen.

U begrijpt dat ik de evoluties van deze netwerken van zeer nabij opvolg. De wolfjizers en schietgeweren die kunnen opduiken zijn me ook wel bekend. We introduceren immers een belangrijke cultuur- en structuurverandering door op lokaal vlak de partners rondom een afsprakennota samen te zetten. Het decreet kiest hier bewust voor de moeilijke weg van samenwerking tussen OCMW's en gemeentebesturen, tussen een aantal vrijetijdsdiensten, en vooral van een gelijkwaardig partnerschap met de verenigingen van en voor mensen in armoede.

Aan de ene kant vragen we niet veel: geen dikke dossiers en geen nieuwe middelen die lokale besturen moeten vrijmaken. Aan de andere kant waren we ons ervan bewust dat hier op vele plaatsen tijd voor nodig is. Tijd om elkaar als gelijkwaardige partners te ontdekken. Tijd om samen een traject af te leggen en goede antwoorden te zoeken op een aantal vragen. We hebben hier bij de opmaak van het decreet rekening mee gehouden. Het financieringssysteem voor de gemeentebesturen gaat uit van trekkingsrechten die vastliggen, om het even wanneer men instapt. Hier speelt dus geen factor tijd. Tegelijk hebben we ervoor gezorgd dat voor die plekken waar geen afsprakennota's zijn, het Participatiefonds gewoon zijn rol blijft spelen. Mensen in armoede kunnen daar dus via hun verenigingen op ondersteuning blijven rekenen. Deze dubbele 'beveiliging' moet kansen geven om de nodige tijd te nemen. Een aantal vragen die nu opduiken, hebben volgens mij ook te maken met het feit dat men ter plaatse niet altijd alles voldoende heeft doordacht. Ik maak me daar zorgen over omdat het uitgangspunt was en is dat verenigingen alleszins niet het gevoel mogen hebben in snelheid gepakt te zijn. Er bereiken mij signalen dat zij op sommige plaatsen wel dit gevoel hebben.

De heer Delva stelde op 17 oktober dat hij het betreunde dat slechts 14 percent van de steden en gemeenten een aanvraag had gedaan. Ik antwoordde toen dat er niet minder aanvragen waren dan verwacht. Integendeel, we waren er intuïtief van uitgegaan dat het aantal in deze eerste ronde lager zou liggen omdat we wisten dat er tijd nodig was om tot goede afspraken te komen. Net omwille daarvan werden ook enkele afsprakennota's niet goedgekeurd of besloten gemeentebesturen zelf om later in te dienen.

De middelen moeten worden ingezet op actieve deelname aan vrijetijdsactiviteiten en de ondersteuning van initiatieven van of voor personen in armoede op sport-, jeugdwerk- of cultureel vlak. Er bestaat hierbij geen verplichting om de principes en de werking van het Fonds Vrijetijdsparticipatie over te nemen. Dit zijn keuzes die ter plekke worden gemaakt, uiteraard in overleg en samen met de verenigingen en andere betrokken actoren. Daarbij vertrek ik wel van de veronderstelling dat gemeentebesturen en OCMW's dit met een grote dosis gezond verstand aanpakken, met respect voor de opgebouwde traditie van 'toeleiding' en participatie bij vele van deze verenigingen. In dezelfde hypothese blijf ik overtuigd dat

deze aanpak niet leidt naar afbouw, maar wel naar meer efficiëntie, betrokkenheid en krachtige netwerking.

Wat de vraag over de budgetverantwoording betreft, is de regelgeving duidelijk. In het uitvoeringsbesluit bij het decreet staat onder artikel 21, paragraaf 1: “Om voor de subsidies in aanmerking te komen, zal de gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten voor de initiatieven vermeld in artikel 22, paragraaf 1, tweede lid van het decreet, een bedrag inbrengen dat minstens het dubbele is van de jaarlijkse subsidie van de Vlaamse Regering. Dat bedrag kan mee worden ingebracht door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. De ingebrachte middelen kunnen eveneens afkomstig zijn van subsidies van andere overheden aan de gemeente of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn.”

Lokale besturen hoeven dus in de praktijk geen nieuwe middelen te zoeken. Bovendien is het hierbij niet nodig om bestaande middelen via allerlei moeilijke technieken en begrotingsoperaties te herschikken. Het uitgangspunt is en blijft hier duidelijk: de verschillende maatregelen voor de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede worden binnen het netwerk zelf gebundeld en afgesproken. De federale participatiemiddelen van de OCMW kunnen dus perfect binnen de OCMW-begroting blijven en volgens de eigen procedure bij de federale overheid worden verantwoord. Hetzelfde geldt voor de middelen voor, bijvoorbeeld, het lokale sportbeleid. Hierbij is de afkomst van de middelen niet het meest belangrijke. De centrale en meest cruciale vraag blijft of er voldoende middelen worden ingezet voor de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede en of dit samen met hen en de betrokken verenigingen wordt aangepakt.

Ik hoop dat u overtuigd bent dat de verantwoordingsdocumenten vanwege onze administratie zeer beperkt zijn en telkens uitgaan van vertrouwen in lokale besturen. Dit bewijzen we ook in andere maar toch vergelijkbare regelgeving. Het is in dit kader zeker niet overdreven dat onze administratie toezicht houdt op artikel 21, paragraaf 1, van het besluit en bijgevolg op een eenvoudige wijze nagaat of gemeenten met deze minimale principes van cofinanciering rekening houden.

Mijnheer Delva, er is wellicht geen enkel domein waarop zoveel structurele antwoorden zijn voorbereid alvorens de vragen nog maar konden worden gesteld. Ik illustreer dit graag: Dēmos werd opgestart, de middelen voor het Participatiefonds werden fors verhoogd, het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen kreeg een structurele toelage via het hoofdstuk expertiseverenigingen van het Participatiedecreet. Daarnaast zijn er de bestaande ondersteuningsorganisaties voor lokale besturen: LOCUS, de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ) en het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB). Die hebben telkens op hun terrein veel expertise hebben opgebouwd. Ik verwacht dat ze in dit kader wordt ingebracht. Ook onze administratie heeft zich ten volle ingewerkt.

Daarom betreur ik het dat de VVSG via deze brief in een haast barokke en gechargeerde stijl de vragen die er leven, opklopte als ware het onoverbrugbare barrières. We weten dat de liefde van de VVSG voor Dēmos al van voor de start niet bijzonder groot was. Ik vermoed dat de VVSG zelf hoopte op een structurele opdracht vanuit mijn bevoegdheden, maar deze vraag is nooit in zoveel woorden gesteld. Ik kan dus alleen maar gissen naar de allesbehalve constructieve houding ten opzichte van een organisatie die slechts enkele maanden functioneert en zich dus nog intern moet organiseren.

Dēmos beschikt over de nodige middelen om zijn opdracht te verwezenlijken. Maar ik ga ervan uit dat zij dit niet alleen doen. In de memorie bij het decreet formuleerden we: “De vereniging werkt hiertoe nauw samen met bevoorrechte partners uit de diverse sectoren, zonder in hun plaats te willen treden. De specifieke sectorondersteuning blijft prioritair een opdracht van de bestaande sectorale steunpunten en federaties.” Ik reken dus vanzelfsprekend ook op de sectorale steunpunten om de technisch-juridische expertise mee aan te reiken.

In het antwoord op de vraag van 17 oktober gaf ik al aan welke initiatieven werden genomen om in de eerste fase de nodige informatie en ondersteuning te geven. Hieraan is door Dēmos en het Participatiefonds met vereende krachten gewerkt. Zij hebben hier degelijk werk geleverd. En ik besef maar al te goed dat Welzijnsschakels en het Vlaams Netwerk ook veel energie hebben gestoken in het informeren en begeleiden van hun verenigingen, allemaal vanuit de wil om er iets goeds van te maken. Ook deze nieuwe vormen van samenwerking hebben hun kinderziektes. We spraken recent af dat onze administratie hier wat sterker de regie zal voeren.

Mijnheer Delva, Dēmos, het Fonds Vrijtijdsparticipatie en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen organiseren samen vijf provinciale infomomenten. Het eerste moment vond plaats op 3 maart, het laatste op 2 april. Hierop worden alle mogelijke lokale actoren uitgenodigd.

U zult intussen al hebben begrepen dat deze bijeenkomsten er niet op zijn gericht om gemeentebesturen aan te zetten om per se in 2009 een aanvraag te doen. Zij zijn erop gericht om meer informatie te geven over het decreet en over de kansen, mogelijkheden en mogelijke valkuilen van een goede samenwerking tussen de gemeentelijke vrijetijdsdiensten, het OCMW en de lokale verenigingen. Het doel is om hen te stimuleren hier zo snel mogelijk aan te beginnen, er degelijk werk van te maken en dus in te dienen wanneer de samenwerking voldoende is gerijpt. Niemand is ermee gediend om zo snel mogelijk zoveel mogelijk halfslachtige afsprakennota's te laten indienen. Halve afspraken tussen deze partners maakt slechte lokale vrienden en daar zijn we zeker niet op uit.

Het wijzigen van culturen en structuren verloopt per definitie traag. Maar traagheid geeft kracht. Lokale netwerken zijn als eiken, die heel langzaam groeien, maar uiteindelijk een heel sterke boom moeten worden. De goede wil is meestal aanwezig. Er wordt gepioneerd en daar kruipt heel wat energie in. We proberen er vanuit de Vlaamse Gemeenschap voortdurend alles aan te doen om mee te zoeken en te ondersteunen.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, u noemde de brief van de VVSG wat barok, maar ik vond het einde van uw antwoord ook barok. Ik heb de poëtische toon toch geapprecieerd. Ik blijf op mijn honger zitten bij mijn tweede vraag. We zitten in een patstelling. De VVSG en Dēmos zouden moeten samenwerken. De brief van de VVSG liegt er niet om. Ik heb contact opgenomen onder andere met Dēmos. Ik twijfel er niet aan dat alles goed is doordacht en op voorhand overwogen, maar in de praktijk werkt het systeem niet zoals het hoort. Wie daar het slachtoffer van zal zijn, is het eerste doelpubliek van het decreet. Ik vraag me af of er geen initiatief van uwentwege zou moeten komen om een aantal dingen te ontgrendelen die vandaag de pragmatische samenwerking tussen beide partners onmogelijk maken.

Wat de klacht van de VVSG ten opzichte van Dēmos over de technisch-juridische ondersteuning betreft, denk ik dat Dēmos zelf vragende partij is om meer mogelijkheden te

krijgen om concretere en kortere antwoorden te kunnen bieden op de concrete vragen die werden gesteld vanuit de gemeenten en steden aan de VVSG of aan Dēmos.

We bevinden ons in een situatie die gedeblokkeerd moet worden en ik vraag me af of u daarbij geen rol te spelen hebt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Delva ik wil me volledig aansluiten bij het betoog en ik wil de laatste becommernis nog even onderstrepen, want u hebt gelijk dat er een zekere spanning is tussen de actoren die met de doelstelling werken en Dēmos. Ik denk dat het goed zou zijn indien u en uw kabinet er met een stevige, doch fluwelen handschoen voor zorgen dat de prachtige doelstelling om de kansengroepen te betrekken bij de cultuurparticipatie, niet ondergesneeuwd geraakt. Hoe goed ik de sector en de actoren ook ken, het is niet altijd precies definieerbaar wat er verkeerd loopt en wie er schuld aan heeft. Er bestaat een grote gevoeligheid, maar de problemen moeten van de baan, want de doelstelling is heel mooi. Bij het einde van de legislatuur is het dus nog een belangrijke opdracht om dit zo goed mogelijk af te ronden.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Delva, voor alle duidelijkheid: er is zeker geen probleem inzake de mogelijkheden. Uw vraag was concreet of ze voldoende middelen hebben om de opdracht uit te voeren. Ik verneem van iedereen dat er daar inderdaad voldoende middelen voor zijn.

De rest is een kwestie van goede wil en ik ben het er niet mee eens dat dit wordt voorgesteld alsof er een echte blokkering is, maar het doet er niet toe of ik dat nu al dan niet denk, want u denkt er anders over en dus komt het erop aan om te proberen om de twee partijen nog een keer deftig bijeen te brengen. Mijns inziens is het zo dat als Dēmos echt lokaal, gemeente per gemeente, onderhandelt met de lokale partners, dit allemaal perfect verloopt. Het is een feit dat er een slechte verhouding is met de VVSG. Ik wil wel proberen om de VVSG eens samen te brengen, maar het belangrijkste is natuurlijk dat Dēmos zijn rol individueel met alle leden van de VVSG, dus met alle gemeenten, kan spelen. Maar geen probleem: waar we kunnen helpen om te faciliteren, zullen we de nodige tijd nemen om erin te investeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de evaluatie van het crossmediale cultuurbeleid van de VRT

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, al sedert het begin van deze legislatuur werden in deze commissie verschillende debatten gehouden over het cultuurbeleid en de openbare omroep. Ook de crossmediale problematiek